

NÉMETÚJVÁR ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

— Előfizetési árak: —
Negyedévre 2 korona. — Félévre 4 korona.
Egész évre 8 kor. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetések és Nyilvterek díjszabás szerint.

Alapító:
Dr. J. CSAPLOVICZS ELEMÉR.
Felelős szerkesztő:
Főtiszt. PATER AGNELL.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Németújvár,
25. sz. — Laptulajdonos: Bartunek Béla, hova
az előfizetési és hirdetési díjak küldendők
— Kéziratok nem adatnak vissza. —

Kulturánk érdekében.

Alexandria egyik tanszéké: egy fiatal leány ült, akinek szüzi homlokán a haldokló Görögország minden szépsége ragyogott. Egy este a tengerparton sziklán ülve, gondolatokba mélyedve, a hullámokat szemlélve szivta magába egy rózsa illatát, melyet Kleopátra sirján szakasztott. „Mit csinálsz itt? — kérdezte egy arra menő. — Ábrándozom. — Miről? — A végtelenről“

Ez a leány, kinek mérhetetlen vágyait Kleopátra rózsaillata, illetőleg az érzéki öröm nem elégítette ki, az emberiség szívével beszélt. A végtelen, ez a mi szívünk álma, reményeink horgonya. A hol szép virágra feslik éhségünk és szomjunk, igazságra és végtelenre való nosztalgiaink szent kielégítlensége, emésztő kin győtri az elit-lelkeket. A lélek metafizikai szükségletének oázis-szomszaga, kilendülése a földöntuli, a földfölényesség, a transzcendencia, a végtelen után szakadatlanul izgatja a finoman érző sziveket s felszöndög elméket. A lelki mélység magaslataira vágyódó emberi szív még halálos ágyán is a végtelen után kiált. Minél jobban szállja meg a pusztulás, az enyészet komor gondolatainak az éjszakája, annál hatalmasabb erővel tiltakozik benne valami az ellen, hogy teljesen elpusztuljon, elenyésszen, meg-

haljon. Non omnis moriar. Nem halok meg teljesen: ezt kiáltja neki valami benső hang, mely áttör az enyészet, a pusztulás sűrű ködén, hogy reménnyel töltsse be. Nem halok meg egészen. Ez a tudat belénk oltódik, velünk születik — ez az Ur csókja a lélekre, a halhatatlanság hite, meggyőződése.

Miértis csak azon eszes emberi lény áll a méltóságos, emberi élet színvonalán, akinek a lelken ott ég az isteni csók, akiben a tulvilágba vetett hit élénken égő, lobogó fárllya, mely odavilágít élete utjának minden részére, fényét rálövel minden cselekedetére: tiszteli az egyén jogát, a tekintélyt, a társadalom üdvét; van etikája, szívbéli és erkölcsi élete, mely az evangéliumi parancsot teszi az élet és a haladás törvényévé: szeressed Uradat, szeressed felebarátodat.

Ellenben, aki a szabados életigazolói ateizmus Primodánjában és hasish gyönyöreiben kuszik, annak szive rémületesen tapad oda az anyaghoz, mint a vas a magneshez. A tulvilágban nem hisz, ott nem vár semmit: de nemis fél semmitől; mindent az életben akar élvezni, — élvezni mindenáron. Azért természetesen nem is retten vissza semmitől; nem a büntől, nem az aljasságtól. Igazi alvilági, állati „bête humaine“ áll előttünk ret-

tentő fogcsattogtatásaival, bömböléseivel . . .

Tárgyilagosan szemlélve már most mindazt a gyalázatot, bestialis förtelmet, aljasságot, ami csak előbujt a gyakorlati ateizmus talajából nőtt, európai „civilizáció“ nagyképen terpeszkedő, de átlatos tógája alól, — érthető, miért kellett a világháborúnak ráncszakadnia . . . Azért, hogy az emberi fenevadak megtébozódott farkajáról az álarok lerántsa, a lelkek pszichológiai távlati kiszélesbüljenek-épen a kultúra érdekében.

A kultúra tárgya ugyanis az ember, a lélek, a szellem; de ezt az anyag, a bukás nyomora, a bűn szörnyen tompítja és csak az erény, az ideál, az Isten gondolata emelheti. A kultúrában vezető szellemekre van szükség. Jól ismerjük őket és be kell látnunk, hogy rombolni értékeket és eszményeket sokan tudtak és tudnak, építeni azonban, megnyugtanni, lelket adni, erkölcsöt, szívet őrizni csak azok képesek, akik hisznek a természetfölöttiekben. A kultúra középpontjában ideálok állanak, azok vezetnek, életnek s azok szerzik az élet értékét. De ideálok nem a természetes létben születnek, azokon rajtuk van a természetfölöttiségnek, lelkünk igaz irányának ragyogása.

A látomás.

— Irta: Balassa Imre. —

(2. Folytatás.)

Az alkony leszálló homályában elegán fiatalember sétál az erdei uton. Maga sem tudja miért, de nem tud most belevegyni a fürdőtelep színes, elegáns és frivol tömegébe. Talán a dorbézolás fáradtsága ez a rossz hangulat? Talán a reggeli harangszóra feltámadó emlékek hatása? Ki tudja? Egyedül akar lenni önmagával. Kétségbeesett, haragszik az egész világra, önmagára különösen. Ma reggel óta mintha kinyílt volna a szeme, hogy láthassa azt a förtelmes életet, amelyben él. Dühét máson nem tudja kitölteni, sorra ütögeti hát le a szegény kis erdei virágok fejcskéit sétálpálcajával. Lehajolt fővel műveli ezt a szórakozott kegyetlenséget. Aztán letűl a padra és néz me sze, messze a tengerre. A vizen a lenyugvó nap aranyló palástja terül el az őből szikláenyhe kékből sötét, komor színbe fordulnak és az erdei ut homályába is hűvös léptekkel közeledik már a vézna a rejtelmes este. Néz a vizre . . . a vizen át, mintha látna valamit, mintha valaki közeledne

a tengeren, a lehunyt nap fényzőnében . . . Mezzsíról, nagyon messziről újra megszólal az a reggeli harangszó . . . távoli enyhe muzsikájának minden akkordja egy hús harmatcsepp Darnay Loránd lelkében . . . Édes, tiszta estharangszó . . . üdítő, szűz harmat . . . lenyugvó nap aranykince a vizen . . . A homályos ligetben megatott lélekkel, álmodozva ül Darnay Loránd . . .

A vizen valaki jön az aranyesőben . . .

A magányos erdei uton megzörren valami, egy árnyék vetődik a fiatalember elé az utra. Lóránd felemeli a kezét s abban a percben lebűvölve, szóltan áhitatban mered rá egy fonséges asszonyalakra, aki szelid mosollyal áll előtte. A fiatalember felugrik. A hölgy kezét karjára téve, csodálatosan melegreztető hangon szólal meg. A szava olyan, mintha távoli orgonabugás volna :

— Ne fuss előlem, Lóránd! Azért jöttem, hogy lelkedre beszéljek, mert van még reményem. Hogy megmenthetlek. Hiszen mi régi ismerősök vagyunk. Már elfelejtetted az arcomat, ugye? — mondja különös mélabus mosollyal — pedig, amikor még kisfiu voltál gyakran voltál nálam, szeretlél engem és olyan szép, tiszta szemekkel kértél néha . . . Hű lovagom, szép, jó kis vitézem hova lett? Mi lett belőled, Lóránd? . . .

— Mi lett belőlem, csakugyan mi lett. — gondolja most Darnay. De szólni nem tud, csak lehorgaszja a fejét és álmodozik, tovább: hol látta ő ezt a ragyogó arcot? Hol?

— Lóránd! Érdemes így élni? Az élet minden bája a tied lehetne és te eldobod néhány vig óra kedvéért. Javulj meg. Még nem késő . . .

— Nem késő . . . — Lóránd szive megdobb . . . De, de, fehér kéz. Ragadd meg . . . Még nem késő . . .

— Leánykéz? . . . Leánykéz . . . Talán. Erzsike . . .

— Igen. Szeret. És semmi álgönyör, álforróság, muló káprázat bódító mámor nem ér fel ezzel, egy boldogságot adó, tiszta laányszívvel, az ő harmatos, első szerelmével . . .

— De . . . az én homlokomon ráncok vannak. Korai ráncok . . .

— Az a finom, szerető kéz elsimitja őket . . .

Lóránd alig mer fölneznia a titokzatos, ismeretlen hölgyre. A máskor oly vakmerő gavallér félnélen, áhitatos tisztelettel néz a fejedelmi alakra, elbűvöltem rejtelmes hangjának szinte földöntuli zenéjétől. Ez a hang mintha nem is földi asszony hangja volna.

Kicsi mese — nagy dolgokról.

(A KÖNYV.)

— Mikor verőfényes dél vándora a föld szépségeit mind megismerte, elindult a világba, hogy megmutassa azokat az embereknek. Es egy fölszabadult rabszolgát talált az utszélén, ki gyermekei miatt visszaindult a zsarok hatalmába. Aztán ő szívébe fogadta mindazt, ami annak érzésében, gondolatában lázongott. Pazar vigalmak zajában pedig egy szegény embert látott, ki fényes paloták között kenyérmorzsát keresett. Annak szívét is szívébe fogadta. Majd egy lángelméjű tudós került utjába, ki hitetlen lett a lét titkainak megfejtése közben. Es az is a szívébe szállott, ami annak tudásával a hit ellen viaskodott. Mikor pedig tovább ment, egy férfit talált a viruló határban, ki — hit ellen viaskodott. Mikor pedig tovább ment, egy férfit talált a viruló határban, ki hitvesét, otthonát, kerülve — más asszony nevére sugta lázasan a nyíló virágoknak. Ama férfi szíve is a szívébe lett. Akkor a föld szépségein csüngő lelke azok lelkével az emberi szívek redőibe látott. Megérzé ama titkos erőket, amelyekből megszületik a jövő világ. És könyvet írt akkor. Az emberek pedig attól lágra gyuladtak. Megszóltat abban minden titkos érzésük, gondolatuk. Napvilágra jött, az életet követelte, aminek azelőtt nem volt létjoga. Lassan lassan a világ is megváltozott azok vágya szerint, kiknek szíve az ő szívében dobogott. Aztán e világból összegyűlekeznek az emberek és templomot építenek ama könyvnek. Es ekkor verőfényes dél vándora elindult újra a világba, hogy a templomépítők boldogságát lássa. Valamiféle szellem azokhoz vezetted, kiknek a föld szépségeit megmutatta egykoron. Es egy gyilkos rabszolgát talált az utszélén, ki ama könyvet átkozta. Már nem volt,

ki gyermekeinek kenyeret adjon. A paloták pedig romokban hevertek, maguk alá temetve — lerombolójukat is. Majd egy önmagával meghasonlott tudós került utjába, ki összerokadt az élet terhe alatt. Aztán egy férfit látott ugyanakkor, ki hitvese sírján, otthona romján ama másik asszonyt átkozta. Es akkor az életről mindazt érezte, amit akkor éreztek a szívükben. Azután visszament ama templomba, hogy vigasztalást leljen. Ott pedig újabb érzések, gondolatok támadtak lelkében, amelyekben a régiek forrása tengerré áradott. Es a könyv rózsákat dobált az örvénylő hullámba. Szabadságot, vagyont, tudományt, szerelmet ígért a hajósnak.

Mikor éppen nyult a könyv után, elébe állott az ur anygala. Es mondja verőfényes dél vándorának:

— Megjelentem a bajban, a veszedelemben, ki elhagytalak a boldogságban. Mikor csupa kétségbeesés lakik a szívedben, melyet a magad alkotta világ okozott. Előtted jártam látatlanul, hogy gyötrelmeit megmutassam. Mert azoknak a bűnhődése vagyok, kik elfordultak az Urtól a világ miatt.

Es válaszol a verőfényes dél vándora:

— Izen életért mindazt megsemmisítettem, ami csak hozzád kötött. Es most az élethez semmi sem köt engem. Nem hiszek magamban és bennem sem tudok hinni — bár érzem az üdvösség igéi nála vannak:

Az anygal pedig mondja a hitelennek:

— Mikor utrakél valaki a tengeren — nem tudja az Ur szemét lehunyni. Ne dobd el hát a kincseid. Mikor az első vízcepp esik az avarba — anygalszemek vigyáznak arra a rögre. Ne felejtse el a szívedet előlem. A fényben jártál és — megvakított. Virágokat szedtél és — megmérgeztél az illat. Az élet java, bób

bálványt faragtál magadnak. A te sorsod az — emberiség sorsa. Mikor elszédedt a földön, az igaz Isten ismeretét vitte magával a világba. Aztán elveszett belőle az élet harcban. Es az élvezetekben keresett életörömet, vigasztalást lelke sívárságára. Akkor pedig egy lángelme támadott azon emberekből és szobrot faragott ama ismeretlennek, kit az élvezetkeresők, a boldogok imádnak. Mikor a szobor híret szétvitték a tudósok, a költők messze földről jövének, hogy leboruljanak varázsos szépsége előtt. Es senkiem tudott megszabadulni tőle, ki szépségét szívébe fogadta. Halálát idézett azok fejére, kik leborultak előtte a porba. A lángelme a szívét, lelkét is megölte a bálvány. Összerokadt azon érzések, vágyak terhe alatt, melyeket a szobor fakasztott szívében.

Es akkor a szenvedők, a szegények az égre kiáltanak:

— Más a mi Istenünk, ki szívünkben él mindenkoron. Máshoz imádkozik a sóhaj, a könny. Ne hagyj el, védj meg a bálvány ellen ó Hatalmas, ki életet engedtel a bálványnak is.

Ez mondta az Ur az igazak szívében:

— A bálvány — a bálványimádó halála. Azért kell annak élni mindenkoron.

Es a szenvedők, a szegények megharagták a bálványt, összetörték és darabjait magukkal vitték a világba. De azért a bálvány tovább élt alkataréseiben és azok szívébe lopzkodott. Aztán jött az idők folyamán egy hasonló elme és összegyűjté alkataréseit azoktól, kik összetörték az Ur sugallatára. Odaadta neki a lelkét és újra feltámadt a bálvány.

Ekor az anygal a könyvre mutatott. Verőfényes délvándora pedig egy félelmetes bálványt látott a könyv helyén.

Es mondja az Ur anygala:

— Az a te könyved, a te tudományod. Annak adtad a lelked.

Akkor a vándor a bálványhoz lépett, hogy összezuza, összetörje, de annak emberi erő nem árthatot. Mikor pedig a vándor gyöngeségét, megsemmisülését látta, szívébe mélységes bánat szállott. Szemében a bánat könnye ragyogott. Es egy könnycsepp a bálványra hullott, amitől a porbacsott, összeomlott. Aztán csodálatos erő gyulladt a vándor szívében. Az anygal szívét fogadta szívébe, mely eltakarta a föld szépségeit előle. Es elmondta mindazt az embereknek, kik élvezetet keresnek az élet harcban.

ANKA JÁNOS.

Es a ruhája is egészen különös. Semmiben sem hasonlít a divathölgyek öltözködéséhez. Méltóságos uszály, kalap helyett csillogó fátyol. Es az egész alakot már szinte befűdi a leszálló este misztikus homálya. Egyedül vannak az erdőben. A nap leszállt, de valamit, egy rózsás, melankólikus mosolyt még íthagyott és ez a vibráló, finom, enyhe reflexz most beomlik az erdő alkonyi homályába, körülragyogva az ismeretlen hölgy alakját. Darnay Lóránd néma ámulattal nézi őt. Ez az alkonyi fény mintha glória volna a feje körül. Es alakját sűrű fátyolba vonja az est. Már nem is látja, csak sejti az erdő mélyében, mint valami távolodó álomkép.

A hangja is egyre messzebről zeng, mintha az erdő komor fenségű templomhajója volna, amin végigzeng egy távoli kórusról az Ave organazengése. Már csak egy kis rózsaszín fényt lát Darnay a fák között. Egy távoli, abszens hang mintha azt mondaná: „Szeresd őt és légy jó...“ De lehet, hogy csak a szellő zugása volt. Lehet. Darnay Lóránd egyedül áll az erdőben. Előtte az öreg ka-

polna mohos dala. A kis toronyban szelid, harangszó. Az Angelus. Es Darnay úgy érzi hogy álmából ébred az erdő titokzatos csendjében.

Lassan magához térve, elinul az uton; de nem a telep felé. Amikor kiért a nagy tisztásra már szelid, ezüstös fátyol borult a pázsitra és az alvó fákra. Feljött a hold. Egy villa kertjében fehér ruhás lány finom, kecses alakját látta Darnay. A fűlében visszacsengett még az álomszerű szó: „Szeret téged. Ó lesz a feleséged...“ Mosolygott, régen nem élvezett tisztaságot és édes, boldog csendet érzett a szívében, amikor belépett a kert rácskapuján.

(Folytatjuk)

HASZNÁLJUNK
HADISEGÉLY POSTA BÉLYEGET

Hirdetéseket
felvesz a kiadóhivatal.

NIREK.

— **Sorstragédia.** Alig mult három hete, hogy két fiatal lélek, Halmos Lajos nemetújvári vasuti tisztviselő és Gregorius Janka egymásnak örök hűséget esküdve, a hitvesi boldogság sajkájába szállott, hogy az örökkévalóság révpártjág együtt evezzenek. Február 25-ig derült volt az ég, sima a tenger. S szívük-lelkük mélyes mélyég érezték a boldogság ujjainak lágy, hipnotizáló érintését, mikor hangolatokat keltett bennük, melyekre nincs sem szó, sem kotta, sem szin. Csütörtökről péntekre virradó éjszaka azonban, mikor a halál öfelsege megirigyelte a boldogságot s orozva támadott. A bűbajos sajkára, egyszerre elsötétült minden. A tragikus eset részletei a következők. Csütörtökön este a szokott időben lérték nyugalomra a kályha szentfüzét azonban feledékenységből nem oltották el. A szén parazsából fejlődő gáz lassankint elterjedt a szobában s elkábította őket. A férjben, mikor a veszedelmet észrevette, még volt annyi erő, hogy az ablakhoz támoogyon, de már az ablakot nem tudta kinyitni összeesett. Reggel a fakarító megdöbbenve tapasztalta, hogy az ajtó még zárva van. Mivel dörömbölésére sem kapott választ, rosszat sejtve, a szomszédokat lármázta fel, akiknek segítségével beörte az ajtót. Borzalmas látvány tárult ekter szemé elé. Az asszony ágyban feküdt halálra vált arccal, a férj meg eszméletlen állapotban a padlón. Kitérték az ablakokat, de a friss légáram már nem segíthetett a tragikus véget ért asszonyon, mert a széngáz arra már alkalmatlanná tette testi szervezetét, hogy benne az élettalap továbbra is működhesse. Ép azért a gyorsan odahivott szellemorvosoktól Török Domonkos orvos sem varázsolhatta vissza az életszíkrt, a férjet azonban megmentette. A délután megejtett orvosrendőri vizsgálat szerint véletlen szerencsétlenség történt. Városunkban nincs szív, mely a szerencsétlen férj fájdalmában nem osztozónék. A jobb-létre szenderült asszony temetése ma délután 3 órakor meg végbe.

— **A hazáért.** Mútek János, alsó-medvesi lakos a Kárpátok bérei közt hősi halált halt. Neje és öt gyermeke gyászolja.

— **Bíróválasztás Nemetújváron.** E hó 4-én folyt le Nemetújváron a bíróválasztás. Bíró lett Schalk Samu, helyettes bíró Szalvachrist János, pénztárnok Szeifert, János, közgyám dr. Sik Lajos. Esküdtek Kovács Gyula, Schrammel István, Szammer János, Csacsinovits Károly, Osl Sándor. Képviselő testületi tagok Poller György Kreutz Ede, Lutterschmiedt F. Fischl Gyula, Artinger A. Gasztonyi József, Baldauf K. Póttaguer lettek Jandrasits Adolf, Herbst B. Neubauer Gusztáv és Schwarz Ede.

— **Nagyszentmihály Villanyvilágítása.** Azon jólékony és mindenkép dicsőrendő cselekmények sorában, melyekben Erdődy Gyula gróf a felsőbbi járást nem egy ízben részesítette, Nagyszentmihály község került sorra. Mos nyílt meg a villanyvilágítás a községben, mi által a lakosság újabb há-
lára van kötelezve a nemes gróffal szemben, aki nemcsak az egyesek ügyes-bajos dolgaiban szokta magát exponálni, hanem a községek, testületek érdekében is. Saját nagyarányú befektetésével létesítette a nagyszentmihályi villanyvilágítást, mi által oly in-

stitúciót nyújtott a községnek, amellyel kevés város dicsekedhet. A berendezésnek minden egyes része kifogástalan s így egészében is megfelel minden képzelhető követelménynek, ami különösen Steiner Richard nak, az uradalom igazgatójának és műszaki tervezőjének is nagyban gyarapítja érdemeit. Nagyszentmihály község részéről Wurglits József községbíró, Hefleisch Ferenc községbíró és Schey Hermán nagykereskedő voltak azok, akik a villanyos művek létesítése tekintetében szintén érdemeket szereztek.

— **Községi előjáróválasztás.** Uj-hayen tegnapi éjtelék meg Illés József szentmihályi községbíró vezetésével a bíróválasztást. A szavazók egyakarattal a régi bíró, a „derék” Novoszl Jánost tisztelték meg bizalmukkal, aki Kuntár József plébánosnak hozzáintézett szép üdvözlőbeszédje után meghatottságtól reszkető hangon kérte a képviselő-testület további támogatását.

— **Hirtelen halál.** A meglepetésszerű megjelenéséről hírhedt „sápadt idegen” kedden ép abban a pillanatban szakaszkodott le az élet fájáról Jandrasits Jánosné, szül. Knázar Katalin alsómedvesi asszonyt, midőn a maga készítése reggelije elfogyasztásához fogott Mire hozzátartozói a kasznófát észrevették, lepké már ledobta magáról pohelyét s az örökkévalóság révpártja felé evezett. Holtretmetül csütörtökön juttatták vissza az anyaföldnek.

— **Bíróválasztás Szenteleken.** Szerdán Szenteleken tisztújítás volt, amelyen a régi községi tisztviselőket választották újra meg egyhangulag. Egyedül a községbíró állásra kellett a régin kívül még Krammer János oitani gazdát is kandidálni, aki kérénynt adott be a bírói állásra. Nagy igyekvéssel azonban az újra megválasztott Wagner János községbíróra leadott 160 szavazat gépfegyverei agyonkattogták.

— **Bíróválasztás Nemetcsencsen.** Hétfőn zajlott le Nemetcsencsen a bíróválasztás, amelyen Füzly István plébános az ékesszólás ragyogó művészetével méltatta a régi bíró érdemeit. A szívek elevenébe hatoló beszédjének hatása alatt ismét Rosner Ferenc került a németcsencsi legmagasabb hatalmi pozíció szédítő csucspontjára. Ezen alkalommal is beigazodott, hogy a híveitől végtelenül szeretett plébános nagy szellemének csillogó színpokái csak halvány világosság ama tüzlángokhoz képest, melyek híveinek szentelt, emelkedett érzésű szívében lobognak.

— **A szenteleki takarékpénztár közgyűlése.** A Szenteleki Takarékpénztár igazgatósága és felügyelőbizottsága kedden közös ülést tartott, amelyen arra a megállapodásra jutottak, hogy a közgyűlésen 10 K. osztalék fizetést hozzák javaslatba. A két bizottság a háborus viszonyokra való tekintettel és a kormány által felállított irányelvek alapján határozott így, dacára annak, hogy az intézet jövedelme jóval több. A takarékpénztár közgyűlése március 14-én lesz.

— **Angol erköles.** Van egy közmou-dás, amely úgy szól, hogy vakard meg az oroszt és kibujik belőle a kozák. Azt pedig, hogy a kozák kicsoda, mindenütt tudják, Legjobban talán a britiek földjén, a hol az orosz japán háború idején minden piszkot és szemetet rászórtak mostani szövetséges testvéreikre. Ama háború óta a muszka kedveltebb lett az angol partokon. Annnyira kedvelt, hogy egymás nyakába borult az egymáshoz illő két jóbarát. Mig az „oroszk gyalogság” a mi ruhánkba öltözve lopakodik felénk, hogy csalással próbáljon szerencsét és orozva gyilkolhassa magyar katonák jóhiszemű se-regét, dicső szövetségesük a világ minden-féle obogóját árböcra huzza, csakhogy tovább kalózkodhassék. Nemrég a norvégiai angol követ írásban ígért csekély hatványer koronát és büntetlenségét annak, aki sir Roger Casamentet, volt főkonzult és ir hazafit —

élve vagy halva — a kezébe juttatja azért, mert az sehogyse szereti a londyini zsebrákok gyűlésezetét. Az okmányok bizonyossága szerint nem volt olyan aljasság, amire India császáranak képviselője ne lett volna kapható, csakhogy elkallgatassa a neki kellemetlen urat. Most meg egy egy holland kapitányt próbált megvesztegetni az angol kormány, hogy stüllyesse el hajóját s jelentse otthon, hogy a gőzös német tengeraljáró torpedójától pusztult el. Mintha Dante pokla elevenedék meg...

— **Hogyan kell a hadikenyeret sütni?** A gazdaasszonyok legnagyobb gondja ma, hogy miképpen lehet a fele tengeriliszttel sütni a kenyeret? Mert arra kell törekedni, hogy jó beosztással az új termésg fussa lisztkészlet, de azért a háziasszony dolga, hogy a hadikenyér is izletes legyen. A kukoricaliszttel való sütést a magyar asszonyok nem szokták meg s ha a házi boszuságtól szabadulni akarnak, jó lesz ha megtanulják a hadikenyér sütés módját. Mert a kukorica és búzalisztből készült kenyér nagyon egészséges, jóízű és élvezetes akkor, ha el tudják készíteni. Ennél a kenyérnél fontos az, hogy a tészta nem szabad egészen megkelni hagyni és legfeljebb fél százalék burgoyát lehet keverni a liszt közé. Az ötven százalék kukorica és ötven százalék búzalisztből készült kenyeret így kell elkészíteni: A kovászkészítéshez valamely kevesebb élesztőt kell venni, mint a búzakenyérnél és ügyelni kell arra, hogy a víz se meleg, se langyos, hanem hűvös legyen. Ha a kovász készen van, nem szabad engedni hogy az túl keljen, rendes kelés után kell megdagasztani és dagasztás után fél óráig pihenjen a tészta. Ha félóra elmúlt ki kell szakajtani a tészta, de — és ez a legfontosabb — kiszakajítás után nem szabad azt teljesen megkelni hagyni, hanem félig megkelve kell elvinni a sütőedébe. Ha így készíttik el a háziasszonyok a tengeriliszttel kevert kenyeret, akkor az nagyon izletes lesz. Egyéb-ként nem fog ártani, ha a buza és árpalisztből készült kenyér készítése módját is megtanulják a gazdaasszonyok. Az árpakenyér nagyon jó csak az árpának nagy hatóereje van és ha ebből a keverékből készült tészta meleg helyen készíttik el és meleg helyen hagyják megkelni, akkor erjedni kezd és nem lesz jóízű. Erre tehát ügyelni kell és vigyázni kell arra is, hogy a bedagasztott tészta csak rövid ideig álljon.

CSARNOK.

A temető.

A föld, e néma temető, pihog,
Köblén nem dul már ed, szilaj sereg.
A vért beitta, attól oly fűvör,
— Virágba — fűbe szökken itt a vér.

Sebet hasítanak rajta az ekék,
És szűnt, kapál az újabb nemzedék,
Főltte drnyak: rémítő kereszték —
S a földalomtól milliók szíve reszket.

A föld megszólal, — hallom a szavát —
A vér adja a gyümölcs zamatát;
A vér tarkítja a virág szímet;
A buza vértől kapja jó ízét...

A vér tüzétől lesz ifju a föld,
És tüzével ez mindent betölt.
S a tippől, névtelen sírok felett
Reménytől duzzad az új kikelet...

RADVÁNYI KÁLMÁN

A hóvirág.

— P. KOVÁCS. —

Mikor egy éve selymes ágyába dől, még minden csendes és szép volt. Kítombolta kedvére fiatalágát, kacérkodott lágyan suttogó szellővel, hidegfényű téli napsugárral. Az emberek gyönyörködtek szép fehér köntösében, de le nem szakították volna a világot sem, mert az álmadozó lelkű orosz szereti a virágot és nem lenne neki szíve a virágyilkolásra. Kéthónapig élte a világot. Kéthónapig regélt bűvös meséket az éjjelenként hozzá leszálló halavány hold fényének, de mikor érezte, hogy vetélytársa az illatos lbolya, szintén részt kér magának az élet örömeiből; mikor érezte, hogy a bohó napsugarak mindég tolokodóbb melegséggel játszó körül; mikor látta, hogy az ő királyi vára a fagyolat fehér hó olvadásnak indult egyik hold világos éjjel bucsut intett a ragyogó csillagoknak, lehányta magáról káprázatos fehér báli ruháját és viszontment kényelmes otthonába, hogy kéthónapnak minden örömet, izgalma káprázatos s így pihent erővel, új szépségekkel léphessen megint a hófödte vidékre majd egy év múlva.

Másnap reggel a kacérkodó napsugarak keresték is a hóvirágot. Szirmai ugyan megtalálták az olvadó hóban összegyűrődött, de már ő nem volt sehol látható, akkor már álomba merült és hiába zokogott panaszsosan a lágyan suttogó szellő, hiába keresték a kékszemű ábrándos orosz gyerekek sirásuk, lázas keresésük nem zavarta a hóvirág édes álmait.

Az emberek azt mondták: a hóvirág már meghalt. Pedig nem halt meg, élte az ő maga csodálatosan szép, titokzatos életét, álma olyan volt, mint a farsangi bálokról hazatért tisztaszívű, forróérzelmű leánykák álma; ábrándos, bohó s míg a múlt hangos örömei fokozottabb hatásban lütek fel előtte, addig csengő kacagással gondolt a virgonc napsugarak érzelmes udvarlására s álmában édesen tervezte, ha majd újra felébred, még vakítóbb báli jelmezbe lép a földre, andalítóbb meséket örvendeztet

meg a lágyan suttogó szellőt és a pajkos napsugarakat mégjobban megfogja tréfálni. Míg azonban a hóvirág ily édes álmadozásban pihent selymes ágyában, nagyot változott a föld. A kékszemű oroszokat, kiknek nincs szívük a virágyilkolásra, fegyverbe öltöztették, hogy testvérgyilkosságra vigyék őket; a napsugarak hiába várták a karcsu, arany-szőke, kecsesen hajlongó király kisasszonyokat: a gyöngyszemű kalászos buza és rozs felnövekedését, mert patkós csizmák, nehezen döcögő szekerek, vigan táncoló huszárlovak taposták le, még mielőtt kifejlődhetek volna s a rónaságon fénylő ásókkal húzták mélységes árkokat, amelyekből gyilkos tüzek, vijjogó ólom golyók repültek ki ember-mészársárra.

A hóvirág azonban erről mitsem tudott. Nem tudta, hogy míg ő kacagó álomban tervezgetett, addig az ő ábrándos szemű csodáló gyűlölettel támadnak becsületes embereket; nem tudta, hogy míg ő a szende hold sugarakra gondol, addig annak sugárkévi meghalt emberek eltorzult arcát lessi sápadt fényével még torzabbá; nem tudta, hogy míg ő a melegérezést napsugarak megrézfálására gondol, addig barátságos családi fészkek pörkölődnek fel a gyilkos tüzek lángjaiban; nem tudta, hogy azok a kedves gyermekek, kik őt oly sokszor megcsodálták, most könnyes szeműek a fájdalomtól; rongyosak a nyomortól; összeesettek az éhségtől s olyanok, mit az árva madarak, kiknek szerető apjukat a háboruk vércseje örökre elrabolta.

Nem tudta mindezt a kis hóvirág, mind mi sem mertünk volna ilyesmire gondolni akkor, mikor őt utoljára láttuk

De meg kellett látnia, oda kellett az ő kis édesen álmadozó virágszive elé is állnia a véres valónak, hogy megrepedjen a csodástól érzékeny kis virág szíve.

A rengeteg embervértől rozsdás-vörös lett a rög. Csillagos éjszakákon elhunyt hősök szellemei száguldották át a holttestektől borított csatateret, hogy a lövészárkok fegyveres lakóinak tüzet, lelkesedést vigyenek. S ekkor szállt le az első hó. Az ég nembirta el a szörnyű látványt, fehértakarót vont a vérázatatott földre.

(Folyt köv.)

Kiss Károly

kőfaragó és szobrász

Kőrmend, Rákóczy-utca 23.

Készít és nagy választékban raktáron tart mindenféle **siremlékeket** szobrászati műveket a leg-egyszerűbbtől a legfinomabb és legmodernebb kivitelig!

Olcsó árak! — Olcsó árak!

Pontos kiszolgálás!

Egy 5 szobás

Lakás

azonnal kiadó

Latzer Samu

NÁL

Németújvárrott

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

apható drogériákban, gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az U: lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

Holczer Emil Zoltán Budapest, VIII. ker., Szigetvári-utca 16
Egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerezhető be az eredeti minőség

Nyomatott Bartunek Béla könyvnyomdájában, Németújváron.